

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

סדר קדשים | מסכת זבחים פ"ד - צ'
פרשת וישב | י"ז - כ"ג בכסלו תשפ"ו
(7-1 לדצמבר 2025)

יום ההוקרה לפצועי מערכות ישראל ופעולות האיבה

יום ראשון, י"ז בכסלו

מזן התלמוד סדר קדשים, מסכת זבחים פ"ד, ב'

הלכך, כל יומא - מקרות הגבר סגי. ביום הכיפורים - משום חולשא דכהן גדול, מהצות. ברגלים, דנפיש קרבנות, דקדמי אתו ישראל - מאשמורת הראשונה. כדקתני סיפא: לא היתה קריית הגבר מגעת עד שהיתה עזרה מלאה מישראל.

סני - מספיק

דנפיש קורבנות - שהקורבנות מרובים

דקדמי אתו ישראל - שמקדימים לבוא ישראל

הסבר: מצוות תרומת הדשן הייתה העבודה הראשונה בכל יום במקדש. בכל יום היו עושים אותה עם שחר, עם קריאת התרגול. ביום כיפור, שבו הכוהן הגדול עושה לבד את כל העבודה, הקדימו אותה לחצות כדי שיספיק לנוח בין העבודות. ובחגים, בהם הגיעו כל ישראל מוקדם למקדש והביאו הרבה קורבנות - היו מקדימים את תרומת הדשן לאשמורת הראשונה של הלילה.

הלימוד מוקדש להצלחת חיילי צה"ל, השבת החטופים החללים ורפואת הפצועים

אחינו כל בית ישראל	ומאפלה לאורה
הנתונים בצרה ובשביה	ומשעבוד לגולה
העומדים בין בים ובין ביבשה	השתא בעגלא ובזמן קריב
המקום ירחם עליהם	ונאמר אמן
יוציאם מצרה לרוחה	

תפילה לשלום חיילי צה"ל:

מי שברך אבותינו
אברהם יצחק ויעקב,
הוא יברך את חילי צבא ההגנה לישראל
ואנשי כחות הבטחון,
העומדים על משמר ארצנו וערי אלהינו,
מגבול הלבנון ועד מדבר מצרים,
ומן הים הגדול עד לבוא הערבה
ובכל מקום שהם, ביבשה באויר ובים.
יתן ה' את אויבינו הקמים עלינו
נגפים לפניהם!
הקדוש ברוך הוא ישמר ויציל את חילינו
מכל צרה וצוקה, ומכל נגע ומחלה,
וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם.
ידבר שונאינו תחתיהם,
ועטרם בכתר ישועה ובעטרת נצחון.
ויקים בהם הכתוב:
"כי ה' אלהיכם ההלך עמכם,
להלחם לכם עם איביכם להושיע אתכם".
ונאמר: "אמן".

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי
המניש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם: כניסת שבת: 16:01 יציאת שבת: 17:17	ניו יורק: כניסת שבת: 16:09 יציאת שבת: 17:15
ישראל ת"א: כניסת שבת: 16:16 יציאת שבת: 17:18	גרמניה: כניסת שבת: 15:26 יציאת שבת: 16:52

דף פ"ד: סגלת המזבח

יש קרבנות שמסבות שונות נפסלו ואי אפשר להקריבם כקרבן. למשל: קרבן ששחטו לפני שקיעת החמה ולא הספיקו לזרק את דמו על המזבח, או קרבן שאחרי שחטתו הוציאו אותו מחוץ לעזרה, או קרבן שמי שפסול לעבודה בבית המקדש זרק את דמו על המזבח. בכל המקרים הללו הקרבן נפסל. **אולם אם הקרבנות הפסולים הללו בכל זאת העלו על המזבח בטעות - אין מורידים אותם אלא מקריבים אותם, כי אחרי שהם עלו על המזבח, המזבח מקדש אותם.**

דף פ"ה: קרבן שהעלה למזבח

ישנם שני פסוקים בתורה שלכאורה סותרים זה את זה. בפסוק אחד נאמר (ויקרא, פרק א'): "והקטיר הכהן את הכל המזבחה" - משמע שמקריבים את כל הקרבן, אפילו את הצמר ואת הקרניים. בפסוק אחר נאמר (דברים, פרק י"ב): "ועשית עלתיה הבשר והדם על מזבח ה'" - משמע שרק הבשר והדם קרבים על המזבח. חז"ל הסבירו שכל פסוק עוסק במקרה אחר. הפסוק הראשון עוסק במקרה שהעלו למזבח קרבן שחוט שלם, כשעדיין מחברים אליו קרניים, צמר, וחלקים נוספים שתמיד מוציאים מהקרבן אחרי שחטתו לפני שמעלים אותו על המזבח. אם העלו אותו כך - יקריבו אותו כך ואין להורידם מן המזבח. הפסוק השני עוסק במקרה שהעלו למזבח קרניים תלושות וצמר גזז - את אלה יש להוריד, ומקריבים רק את הבשר ואת הדם.

דף פ"ו: תרומת הדשן

עבודת תרומת הדשן היא הראשונה בכל יום בבית המקדש, ועשו אותה כהונה לעבודות המזבח. כהן חותה דשן - אפר - מן המזבח, יורד בכבש ומניחו לצד המזבח, כצווי התורה בויקרא: "והרים את הדשן... ושמו אצל המזבח". הדשן היה נבלע דרך גס במקום הנחתו. מצות תרומת הדשן יכולה להתקיים במהלך הלילה. בכל יום נהגו לקיים מצות תרומת הדשן בזמן קריאת התרגול, או סמוך לו, בין לפניו ובין לאחריו. ביום הכפורים קימה מצוה זו על ידי הכהן הגדול, והיא נערכה כבר מחצות ליל. טעם הדבר: הקדימו בצוע עבודה זו כדי לאפשר לו לנוח אחריה לקראת העבודות הרבות המצפות לו במשך היום.

★ | מן ההסטוריה מרד גטו ורשה

לאחר שכבשו הנאצים את פולין, ריכזו את היהודים שבתוכה בגטאות. הגדול מביניהם היה גטו ורשה, בו נדחקו מאות אלפי יהודים בתנאים קשים, רעב וצפיפות ביניהם גם משפחתו של שמחה הולצברג. כאשר התברר שהיהודים שנסלחים מהגטו נלקחים למחנות השמדה, החליטו רבים מהתושבים למרוד. שני ארגוני התנגדות יהודים קמו בגטו: אי"ל - ארגון יהודי לוחם, ואצ"י - ארגון צבאי יהודי. כאשר נכנסו הנאצים לגטו על מנת להשלים את השילוחים, תקפו אותם המורדים ובתוכם שמחה. למרות כוחותיהם הדלים, הצליחו להחזיק מעמד כנגד הנאצים ארבעה שבועות ולהסב להם אבידות רציניות, עד ששרפו הללו את הגטו וחסלו אותו. מרד גטו ורשה הפך לסמל לגבורה והתקוממות כנגד כל הסיכויים.

מורדי הגטו מובלים על ידי חיילים, מאי 1943 (Wikipedia)

מתפלפלים

על זדבורה הן שתי אחיות בנות 15 ו-17. הן אמרו להורים שהן רוצות ללכת להתנדב בבית חולים, כדי לעזור לפצועים ולחולים. ההורים מצד אחד שמחו מאוד על כך שהבנות שלהם רוצות לעשות חסד ולעזור לחולים, מצד שני הם חששו שמא החשיפה של הבנות למראות הקשים בבית החולים אולי תזיק להן. הדבר עורר דיון משפחתי סוער.

מצד שני:
חלק מבני המשפחה טענו שהן עדיין צעירות מאוד בגילן, ובמסגרת ההתנדבות הן עלולות להיחשף לאנשים ומצבים קשים שיספיעו על נפשן ועלולים להשפיע עליהם לטווח הארוך. לא לחיוב ואף להיות משהו טראומטי עבורן. לכן אולי עדיף שבגיל הזה יתנדבו לדברים שאין בהם חולים ופצועים ומראות קשים, ובה עוד כמה שנים כשהן תהיינה בוגרות יותר אז הן תוכלנה להתנדב גם עם חולים.

מצד אחד:
חלק מבני המשפחה טענו שכל הכבוד שהאחיות, במקום לבזבז את הזמן, מעוניינות להתנדב ולעשות חסד עם אנשים חולים הזקוקים לעזרה. זו מצווה גדולה והן ראויות להערכה על כך.

...מה דעתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפלפלתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ונפרסם אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שווים

♥ | על המפה

בית העלמין בסנהדריה ירושלים

בית העלמין סנהדריה נמצא בצפון ירושלים. בעקבות מלחמת העצמאות נעשה מסוכן לקבור מתים בהר הזיתים, והחברה קדישא של ירושלים החלה לקבור אותם בחלקה ליד שכונת סנהדריה, למרות התנגדות התושבים השכנים. הנקברים הראשונים במקום היו 42 מתוך 58 קורבנות הפיגוע שביצעו בריטים עריקים ברחוב בן יהודה. לאחר מלחמת ששת הימים, כאשר לא ניתן היה עוד לקבור בהר הזיתים, הפכה החלקה לבית קברות קבוע. לאחר פתיחת בית הקברות הצבאי בהר הרצל ב-1951 הועברו אליו החיילים שנקברו בסנהדריה.

כיום נותרו בבית העלמין רק מקומות פנויים מעטים. במקום קבורים רבנים וגדולי ישראל רבים, ביניהם שמחה הולצברג בסמוך לרבו הרב אריה לוי, הרב משולם ראטה, הרב שאול ישראלי, הרב עובדיה יוסף ועוד.

חלקה בבית הקברות סנהדריה (Wikipedia, דניאל צבי)

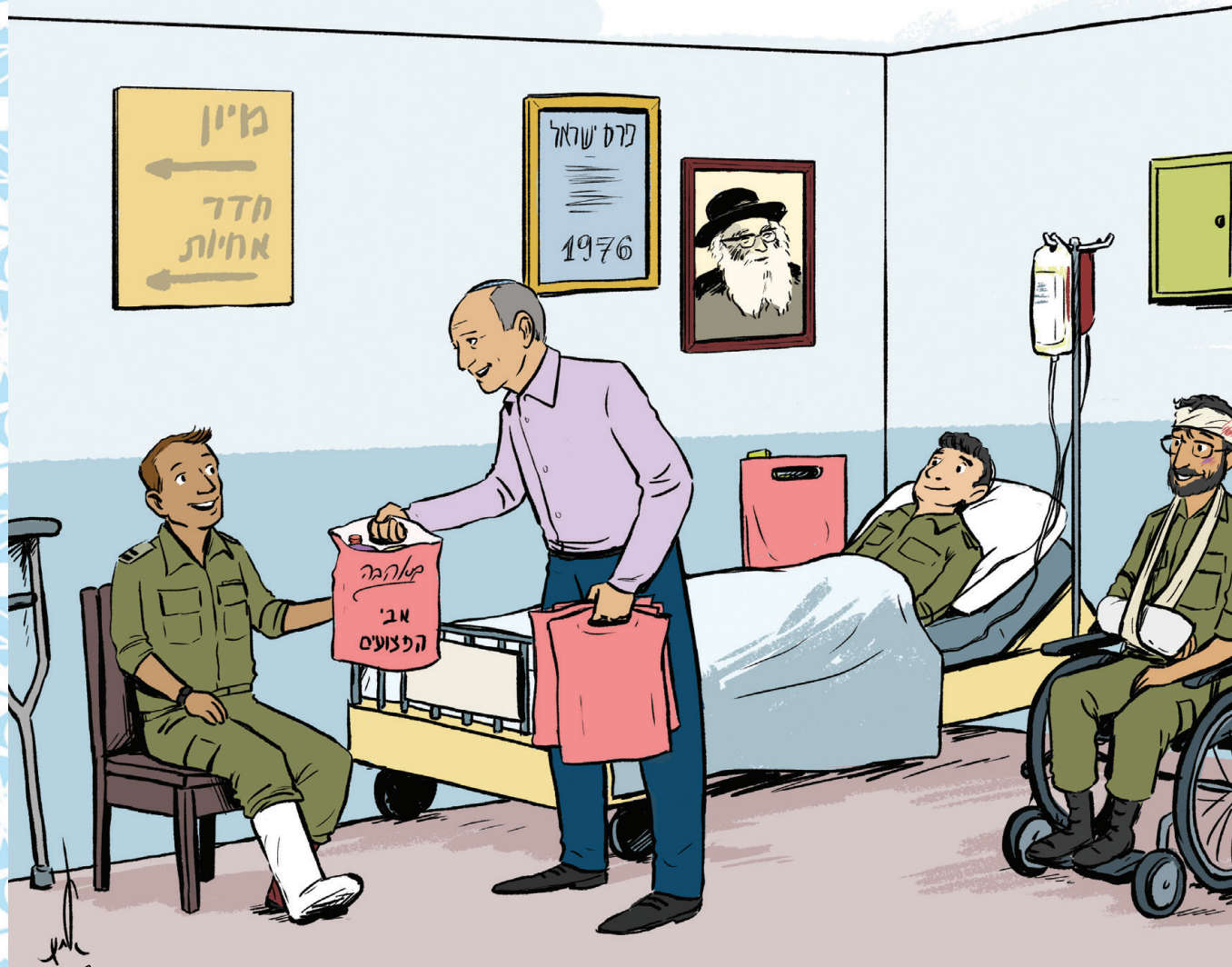
מי אני?

- 1. היה ידוע בכינוי "אבי האסירים".
- 2. התגורר בירושלים והיה מקורב לרב קוק.
- 3. נהג לבקר את אסירי המחותרות ולסייע להם.
- 4. הקדיש את חייו לפעילות של גמילות חסדים.
- 5. על חייו ומעשיו מסופר בספרים "איש צדיק היה" ו"צדיק יסוד עולם" של שמחה רז.

אברהם אבינו

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0				
495 חתומה התלמי	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת ביהמ"ק ה-2	-560 אסתר המלכה	-422 חורבן ביהמ"ק ה-1 גלות בבל	חונת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	דבורה הנביאה	מתן תורה	-1311 יציאת מצרים	אפרים ומנשה	-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם אבינו / שרה	-3760 בריאת העולם

היחידים היחידים

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מי הוא האיש במרכז הציור?
- 2 מה הוא עושה?
- 3 מה היה הכינוי שלו?
- 4 מי הרב שתמונתו על הקיר ואיך הוא קשור לאיש במרכז הציור?
- 5 באיזה פרס הוא זכה?

חידה!

למדנו על מצוות "תרומת הדשן". חברו בין שמותיהם של הספרים הבאים לשמות החכמים שחיברו אותם:

1. תרומת הדשן
2. משנה תורה
3. שני לוחות הברית
4. שמירת הלשון
5. עקדת יצחק

- א. רבי יצחק עראמה
- ב. רבי ישעיה הלוי הורוביץ
- ג. רבי ישראל מאיר הכהן הרמב"ם
- ה. רבי ישראל איסרלן

חמד של מושג

מינהל החינוך הדתי, הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

יום ההוקרה השנתי לפצועי צה"ל ונפגעי מערכות האיבה מתקיים בכל שנה בתאריך י"ז בכסלו, התאריך העברי של כ"ט בנובמבר (1947), יום החלטת האו"ם על סיום המנדט הבריטי והקמת מדינה יהודית בארץ ישראל. יום ההוקרה הוא ההזדמנות של כולנו להוקיר את פצועי צה"ל ונפגעי פעולות האיבה, לומר להם תודה, לתת כוח ולתמוך לגלות שותפות וערבות הדדית, ואף לקבל השראה מאומץ ליבם, ומערכי החברות, ההקרבה, הגבורה והנתינה שהם מייצגים. יום זה הוא יזמה שצמחה מטעם תנועת הנוער בני עקיבא, ובקיץ 2014 עברה החלטת ממשלה שהפכה אותה ליום ממלכתי רשמי במדינת ישראל.

5780 ה'תש"פ	5778 ה'תשע"ח	5727 ה'תשנ"ז	5708 ה'תש"ח	5707 ה'תש"ז	5699 ה'תשצ"ט	5657 ה'תרנ"ז	5323 ה'רמ"ג	5260	5258	4900	4800	4650	4260
2019 שנת סיום הש"ס ללומדי הדף היומי	2017 70 שנה למדינה	1969 הרב אריה לוי	1967 מלחמת ששת הימים	1948 הקמת המדינה	1947 מלחמת העצמאות	1939 שואה	1897 הרצל	רבי יוסף קארו	1500 העת החדשה	1492 גירוש ספרד	הרמב"ם	רבי סעדיה גאון	510 ימי הביניים תקופת הראשונים

סדר קדשים | מסכת זבחים | דף פ"ז - צ'

דף פ"ז: קדשת המזבח

ישנה הלכה מיוחדת הקובעת שמפני קדשת המזבח, אם עלו עליו קרבנות שגשחו ונפסלו - אין להוריד אותם ממנו אלא מקריבים אותם על גבי המזבח. כך דרשו חז"ל מהוראת התורה בספר שמות: "כל הנוגע במזבח יקדש".

מה הדין אם העלו למזבח קרבן פסול, אך הוא עדין לא נגע במזבח? למשל, כהן נשא קרבן על ידיו, עלה בכבש והניע אל המזבח, וכמעט הניח את הקרבן על האש אך ברגע האחרון הוא נזכר שהקרבן פסול. האם יוריד את הקרבן או יניח אותו על האש? הספק הוא האם גם האויר שמעל המזבח קדוש כמו המזבח. אם הוא קדוש - אין להוריד את הקרבן. אם אינו קדוש - יש להוריד את הקרבן.

דף פ"ח: המעיל וכפרתו

אחד משמונת הבגדים של הכהן הגדול היה המעיל.

כיצד היה נראה המעיל? יש ראשונים שסוברים שהמעיל היה גלימה סגורה מכל צדדיה עם שרזולים. ראשונים אחרים סוברים שהמעיל לא היה סגור מכל הצדדים כמו גלימה, אלא היה לו פתח מלפנים.

על המעיל היו תלויים פעמונים ורמונים סביב סביב, בשולי המעיל, וכאשר היה הכהן הגדול הולך, נשמע קול צלצולם של הפעמונים.

התלמוד אומר שהמעיל שעליו הפעמונים שמשמעים קול בעת הלוכו של הכהן הגדול מכפר על קול רע - חטא לשון הרע

דף פ"ט: תדיר ושאינו תדיר

בדף זה מתחיל הפרק העשירי של מסכת זבחים, פרק "כל התדיר".

ההלכה הראשונה בפרק קובעת: "כל התדיר מחברו, קודם את חברו". כלומר: אם יש להקריב שני קרבנות, מקריבים תחלה את הקרבן שקרב יותר. למשל, אם ראש חודש חל בשבת, ואריכים להקריב קרבן מוסף של שבת וקרבן מוסף של ראש חודש, יקריבו תחלה את קרבן המוסף של שבת, כי שבת תדירה מראש חודש, שהרי שבת יש כל שבוע וראש חודש יש רק פעם בחודש.

דף צ': קרבן חטאת וקרבן עולה

ההלכה קובעת, שאם יש קרבן חטאת וקרבן עולה להקרבה, תמיד יקריב הכהן תחלה את קרבן החטאת. זאת מניין?

כי לגבי אדם חוטא שמביא שני עופות, אחד לחטאת ואחד לעולה, אומרת התורה בספר ויקרא: "והקריב את אשר לחטאת ראשונה", ואחר כך היא שבה ואומרת "ואת השני יעשה עולה". אם כתבה התורה שהעוף השני יהיה קרבן עולה, מובן מאליו שהראשון יהיה החטאת, אם כן מדוע היא נזקקה לכתב שהחטאת היא הראשונה?

אלא באה התורה ללמד, שבכל מקרה שבו יש בבית המקדש קרבן עולה וקרבן חטאת, קרבן חטאת קודם לקרבן עולה.

דבר תורה

בסוף פרשת וישב מתגלגל יוסף לבית האסורים, שם הוא פוגש את שר המשקים ושר האופים אשר חולמים חלומות לא ברורים שגורמים להם לבהלה. יוסף לא נשאר בצער ובקושי האישי שלו, אלא פונה אל השרים ושואל "מדוע פניכם רעים היום?" וכך מתגלגל יוסף להיות פותר החלומות.

פנייתו של יוסף לשרים, ויציאתו מעולמו הפרטי לטובת אנשים אחרים שגם להם קשה, היא שהובילה בסופו של דבר להגעתו לפני פרעה ולמינויו למשנה למלך מצרים. נמצאנו למדים, שכל סיפור עלייתו של יוסף לגדולה מתחיל מזה שהוא ראה את קושיים של אחרים, שאל וביקש לעזור, ומשם כבר גלגל הקב"ה שגם הוא עצמו יזכה לישועה ולעזרה.

שאלות השבוע

1. האם היו מקריבים את הקרניים של הקורבנות על גבי המזבח?
2. מה קרה לדשן שהורידו מעל למזבח?
3. על איזה חטא כיפר המעיל של הכהן הגדול?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים.*בפיקוח רואה חשבון

תשובות

הציור השבועי (עמ' 3)

1. שמחה הולצברג.
2. מבקר חיילים פצועים בבית החולים ומחלק להם מתנות.
3. אבי הפצועים.
4. הרב אריה לוינ'צ"ל. אבי האסירים. היה רבו של שמחה הולצברג, וממנו למד את תורת החסד.
5. פרס ישראל.

חידה (עמ' 3)

תשובות: 1-ה, 2-ד, 3-ב, 4-ג, 5-א

